

Jóannes Eidesgaard um avtaluna:

Fíggjarviðurskiptini eru nú komin upp á pláss

– At avtalan hesaferð ikki fer niður í smálutir er tekin um, at eisini danir síggja, at viðurskiptini í Føroyum eru við at koma í rættlag, sigur fíggjarmálaráðharrin

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður í fíggjarmálum er væl nøgður við avtaluna við dansku stjórnina. Tað sum landsstýrismaðurin í fíggjarmálum er serliga væl nøgður við er, at afturgjaldingin av lánunum til danska statskassan er útsett til 1999. Í hesum førinum verður lagt aftrat, at tá vit skulu til at gjalda lánini aftur skal metast um, hvat

føroyska samfelagið tá er ført fyri. Hvussu skuldin skal afturgjaldast og hvussu skjótt.

– Fåa vit til ta tíð pengar úr oljuni, so er okkara førleiki at gjalda aftur góður, sigur Jóannes Eidesgaard, men hava vit ta framvegis kreppu, so eru danir at tosa við, og ein nýggj avtala kann gerast at leingja afturgjaldingina.

Gott fyri brævaláni
Hendan avtalan við dansku stjórnina hevur eisini sína stóru ávirkan á ætlaðu brævaláni hjá landsstýrinum, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Nú vit vit, at stóra skuldin, sum landskassin hevur, fer ikki at órgva brævalánsmarknaðin. Hetta av teirri orsök, at tey sum keypa brævaláni nú vita,

at landskassin fer at røkja sínar skyldir móttvegis teimum, áðrenn hann røkir viðurskiptini viðvíkjandi skuldini til statin.

Møguligir keyparar av brævalánum hava áður sagt, at áhugin at keypa, valdast um hvørja trygd, keypararnir fáa í samband við hesi brævalán.

– Hetta er ikki meira enn natúrligt, og millum annað

tí er avtalan góð, tí tryggin hjá keyparanum er munandi betri nú enn hon var áðrenn avtalan varð gjørd, sigur landsstýrismaðurin, og leggur aftrat, at júst tí, at okkara afturgjaldsevni ikki eru tengd at uttanlandsskuldini.

Fíggjarlógini ikki ov optimistisk

Undir viðgerðini av fíggjarlógargrupskotinum var landsstýrið einaferð uppi á 457 milliónum í halli, men tá farið var til Danmarkar at samráðast, hevði landsstýrið fingið hallið niður á 220 milliónir.

Jóannes Eidesgaard sigur, at fíggjarlógini er avgjørt realistisk. Heldur er hon meira dapurskygd enn optimistisk. Landsstýrið hevur heldur ikki roknað við óttum intøkum. Heldur ikki móguliga óttum innøkum av virkninginum av nýggja vinnugrunninum, sum nú verður settur á stovn.

Tær 220 milliónirnar í halli eru ið fleiri enn Ráðgevandir nevndin mælti til. Bonnerup helt, at hallið átti ikki at vera meira enn 150 milliónir. Men Nyrup hevur sum skilt heldur lurta eftir landsstýrinum.

Jóannes Eidesgaard sigur, at orðini hjá danska forsætisráðharrinum um fíggjarlógina tekur hann sum eitt herðaklapp til landsstýrið. Fíggjarmálaráðharrin leggur aftrat, at tað er sjálvandi í okkara egna áhuga, at vit arbeidda okkum niður eftir við hallinum, tí vit skulu sjálvi fíggja tað. Tí ræður eisini um at fáa hallið burtur so skjótt sum gjørligt.

– Hetta vil aftur siga, at tað, sum nú vónandi kemur inn í samfelagið av meiri innøkum, skal ikki fara út aftur í størri nýtslu til eitt og annað, men verða fyrst og

fremst brúkt til at niðurgjalda skuld okkara, sigur landsstýrismaðurin í fíggjarmálum.

Loysir ikki allar trupulleikar

Jóannes Eidesgaard heldur annars um avtaluna, at Javnaðarflokkurin hevur helst verið tann mest realistisk tá hugsað verður um hesar samráðingarnar við danir.

– Í valstríðnum upplivdu vit flokkar, eisini millum núverandi samgonguflokkarnar, siga at allar trupulleikar skuldu loysast í samráð við danir. Sjálvandi er tað ikki so, og avtalan hesaferð ger heldur ikki tað, at vit fáa tað so nógv lættari her og nú. Men vit hava fingið sett ávíst upp á pláss. Millum annað hava vit nú aftur fingið skipaði fíggjarlóg viðurskipti, bæði viðvíkjandi afturgjalding av uttanlandsskuldini og hvussu vit sjálvir fíggja hallið á fíggjarlógini, sigur Jóannes Eidesgaard. Hann leggur aftrat, at henda avtalan er væl meira í høvuðsheitum og fer ikki niður í smálutir, sum aðrir avtalur eru farnar. Og tað má vera tekin um at danir síggja, at viðurskiptini í Føroyum eru um at koma í rætt lag.

Hevur vitjan Nyrups í Føroyum havt nakra ávirkan?

Ja avgjørt tá vit hugsað um vinnulívsgrunnin har danir rinda sínar 100 milliónir í. Hetta var eitt hugskot, Nyrup fekk í Føroyum tá hann sjálvur kundi gera sær metingar av hvussu her er vórðið, sigur Jóannes Eidesgaard.

tór.

Marianne Jelved, búskaparmálaráðharrin:

Positiv framgongd í Føroyum

Munur er á samráðingunum hesaferð í mun til kreppufundirnar, sum vit hava havt við føroyska landsstýrið síðani februar 1993, sigur Marianne Jelved

Danski búskaparmálaráðharrin er samstundis ráðharrin fyri norðurlendsk viðurskipti. Sum búskaparmálaráðharrin hevur hon eisini tjóðbankan sum málsekk. Hon hevur sostatt eitt orð at siga, hvussu fíggjarmálini í avtaluni verða skipað.

Sosialurin tosaði við Marianne Jelved á middegi, tá fyrsti fundurin, sum var í fíggjarmálaráðnum, var av, og fundarfólkid fór til døgnarabórðhald í forsætismálaráðnum.

– Tað er stórir munur á fundinum í dag og hinum, sum hava verið síðani okkara stjórn tók við, og vit noyddust at taka stóðu til viðurskiptini í Føroyum, sigur Marianne Jelved.

– Nú hava vit fingið skipað samráðingarnar og kunnu taka stóðu til ymsu

málina, uttan tó at fundast undir trýsti. Serliga væl eydnað hevur fyrireikandi arbeiðið verið, og tað er einamest embætisfólkunum í Danmark og Føroyum at takka.

– Tað ger eisini, at samráðingarnar kunnu fáast av vegnum í dag. Fundurin hevur verið góður higartil í dag, hýrurin er góður á fólk, eins og øll kenna seg betur enn áður. Hetta er eingin kreppufundur, sigur Marianne Jelved.

– Hvørji mál heldur tú hava størstan týdning fyri at føroyska samfelagnum skal vera liv laga?

– Vit hava tosað um at seta vinnulívsloggávnuna fyri Danmark í gildi í Føroyum. Hetta meti eg sum eitt av týdningarmiklastu málunum í komandi avtaluni. Vit hava í Danmark

nakrar skipanir, sum stuðla vinnulívinum. Hesar kunnu brúkast í Føroyum, um føroyskur áhugi er fyri tí.

– Tað merkir, at ein nýggjur ídnaðarstovnur, í Danmark kallað erhvervsinstitut, skal setast á stovn í Føroyum, sum kann veita peningaligan stuðul, á sama hátt sum í Danmark. Hetta skal metast sum ein hjálpanði hond til føroyska vinnulívið og til føroyingar, sum heild, fyri at basa arbeiðsloysinum og forða fyri, at fólk skulu verða noydd at flyta av landinum, sigur Marianne Jelved.

– Hvat sigur búskaparmálaráðharrin til at niðurfrysta føroysku uttanlandsskuldina og skuldina til danska statin?

– Nei, tað ber okkum ikki til, sigur Marianne Jelved, og vil ikki siga meira um

tað.

– Hava tit tosað um hallið á føroysku fíggjarlógini?

– Fíggjarlógina hava vit tosað um, men enn eru vit ikki samd. Føroyska sendinevndin vil leingja áramálið fyri krávinum um javnvág á fíggjarlógini.

– Hetta er kortini ikki nýtt fyri okkum í stjórnini, men samráðingarnar eru ikki lídnar enn, men sjálvandi – allir partar bíða eftir semjuni, tó at eingin vil geva seg.

Marianne Jelved er fyrirkomandi og hevur bert alt gott at bera føroyska sendinevndini. Hon heldur, at tað er ein fyrimunur fyri úrslitið av samráðingunum, at kreppudámurin, sum hevur verið áður, nú er burtur. Partarnir tosa síðiliga saman. Tað gagnliga er eisini, at vit eru vitandi um, at eingir

spurningar eru, sum vit ikki kunnu loysa.

Nú eru fundirnir av, men áhugavert var tað at Marianne Jelved segði hetta, at tí at hon er tann, sum hevur búskaparmál um hendi, og tí er ein týðandi samstarvsfelagi í royndini at fáa føroyska samfelagið á fótur aftur.

Dagny

Marianne Jelved, búskaparmálaráðharrin, fegnaðist um fyrireikingararbeiðið í sambandi við samráðingarnar hósdagin, og vil seta danskar vinnulívslogir í gildi í Føroyum. Hetta málið er helst eitt av týdningarmiklastu, sum kom burtur úr fundinum